

LAPIN YRITTÄJYYS- STRATEGIA

2025-2030+

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unionin
osarahoittama

YRITTÄJIEN JA YRITTÄJIEN YSTÄVIEN NÄKEMYKSET

Kysely-, haastattelu- ja työpaja-aineistojen
yhteenveto

www.ely-keskus.fi/lappi-yrittajyysstrategia

JOHDANTO

Näkemyksen keräämisen taustat

Lapin ELY-keskus on käynnistänyt työn Lapin ensimmäisen yrittäjyysstrategian laatimiseksi syksyllä 2024. Joulukuun 2024 ja huhtikuun 2025 välisenä aikana on kerätty näkemyksiä Lapin alueen yrittäjiltä ja yrityksiä tukevilta toimijoilta sähköisten kyselyjen, haastattelujen ja työpajojen avulla.

Tässä julkaisussa on esitetty toteutettujen kysely- ja haastattelututkimusten tulokset yrittäjien ja yrittäjien ystävien näkökulmista sekä yhdistettyjä nostoja järjestetyistä alueellisista työpajoista.

Kerättyjen alustavien näkemysten pohjalta laaditaan varsinaisen strategian luonnos, jota lappilaiset toimijat pääsevät jälleen kommentoimaan toukokuun 2025 aikana. Lopullinen strategia julkaistaan Yrittäjän päivänä 5.9.2025.

Strategian laadinnasta vastaa Lapin ELY-keskuksen Strategista kasvua muutoksessa – ESR-hanke yhteistyössä Owal Group Oy:n, muotoilutoimisto Arctic Factoryn ja Mikko Kesä Oy:n kanssa.

Sisältö:

Johdanto

1. Kysely- ja haastatteluaineston yhteenveto

- Yrittäjien näkökulma
- Yrittäjien ystävien näkökulma

2. Työpajojen yhteenveto

- Yhdistetty näkökulma

Liitteet

1. KYSELYT & HAASTATTELUT

Kysely- ja haastatteluaineistojen yhteenveto

KYSELY- JA HAASTATTELUAINEISTO

- **Sähköinen kysely Lapin yrittäjille ja yrittäjien ystäville:**

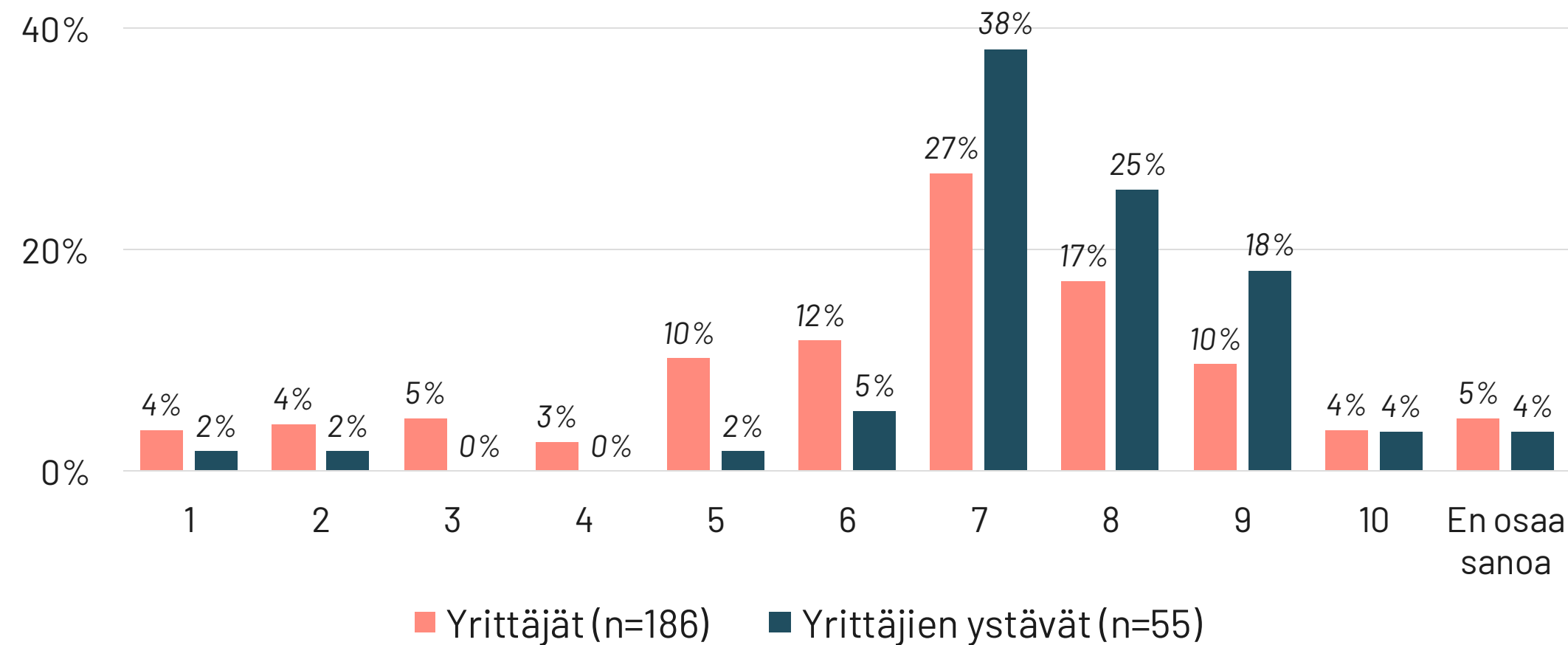
- Vastauksia saatiin yhteensä 474 kpl (suomeksi 448 ja englanniksi 26).
- Yrittäjien vastauksien osuus: 344 kpl.
- Muita toimijoita olivat mm. korkeakoulun/oppilaitoksen edustaja, järjestötoimija, aluekehittäjä sekä entiset yrittäjät.
- Kysely oli vastattavissa aikavälillä 10.12.2024–31.1.2025.

- **Haastattelut Lapin yrittäjille:**

- Haastatteluja toteutettiin yhteensä 21.
- Näkemyksiä kerättiin jokaisesta Lapin kunnasta.
- Haastattelut toteutettiin puolistrukturoituina teemahaastatteluina Teams- ja puhelinyhteyksin.
- Haastattelut toteutettiin *tammi-maaliskuussa 2025*.

ARVOSANA YRITTÄJÄMYÖNTEISYYDELLE

Kuinka yrittäjämysteisiä Lapissa mielestäsi ollaan?
(asteikko 1–10, 1 = ei lainkaan yrittäjämysteisiä, 10 = erittäin yrittäjämysteisiä)

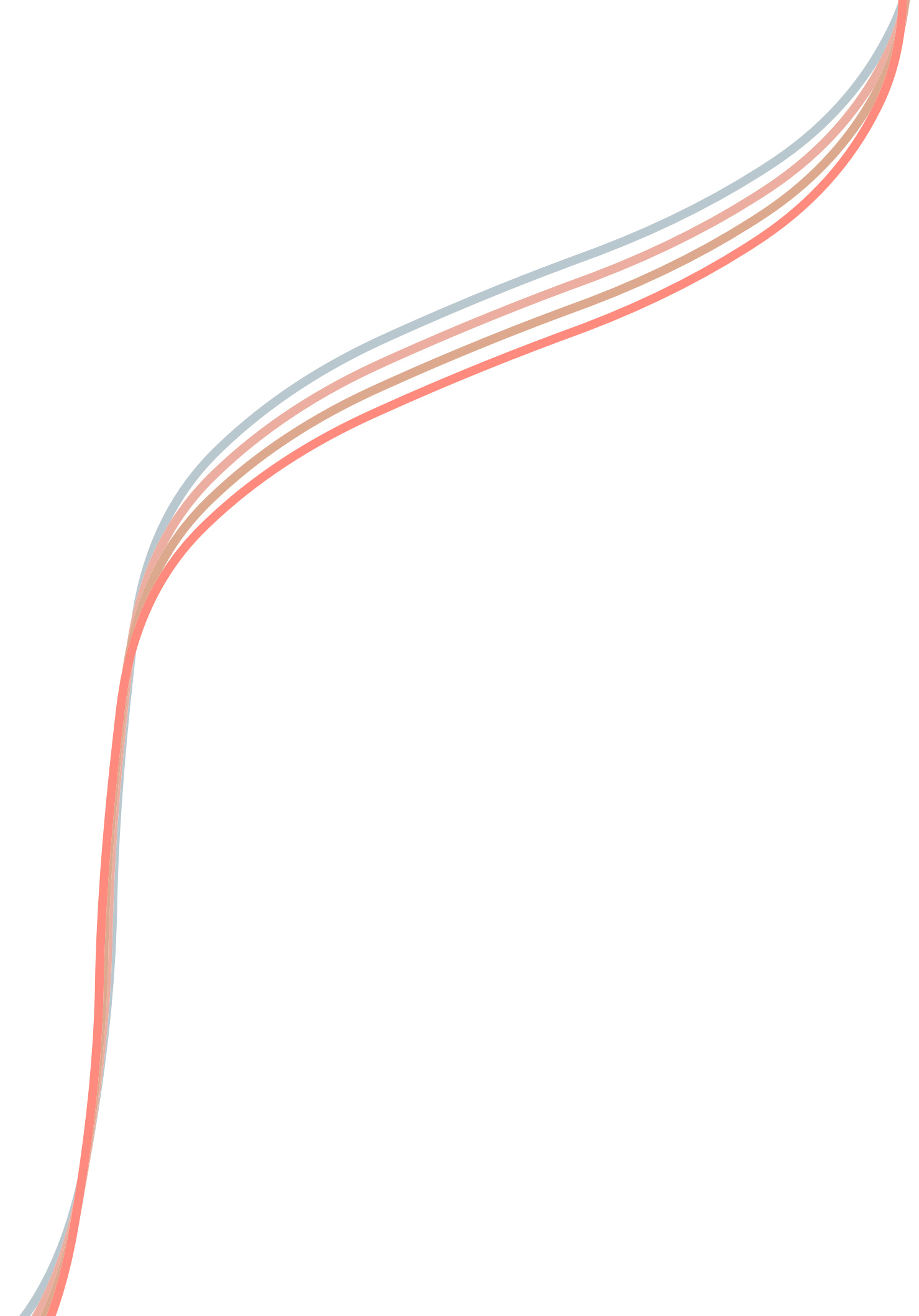

- Yrittäjävastaajien vastausten keskiarvo:
6,4

- Yrittäjien ystävien vastausten keskiarvo:
7,2

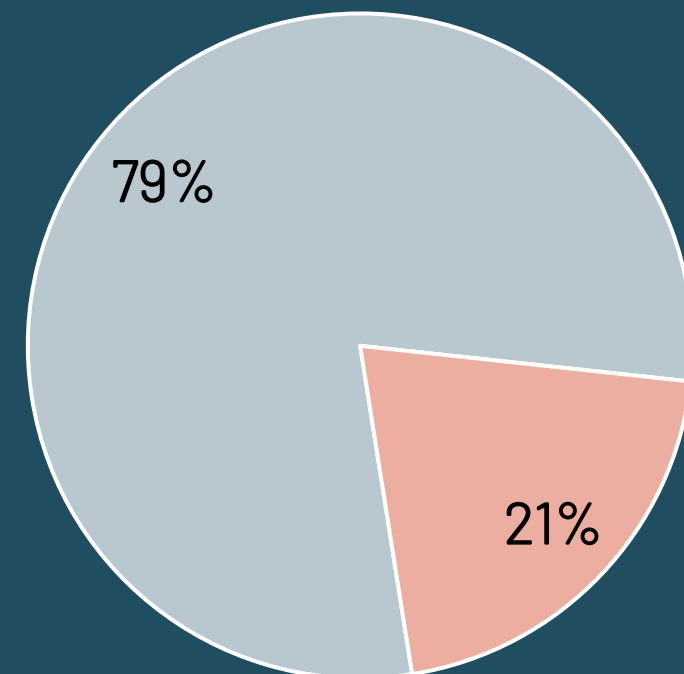
YRITTÄJIEN NÄKEMYKSET

Kysely- ja haastatteluaineiston yhteenveto

YRITTÄJIEN NÄKEMYSTEN YHTEENVETO

Kaipaako lisää yrittäjien välistä yhteistyötä? (n=178)

■ Kyllä ■ En

- Yrittäjien näkemykset yrittäjyydestä Lapissa vaihtelevat ja ovat osittain ristiriitaisiakin. Yleisesti ottaen yrittäjät kokevat, että Lapissa on runsaasti mahdollisuuksia. Monet suosittelevat yrittäjyyttä Lapissa – tämä edellyttää kuitenkin epävarmuuden sietokykyä sekä valmiutta tehdä ahkerasti töitä. Olennaisinta on, että yrittäjyys mahdollistaa asumisen ja elämisen Lapissa, vaikka alueen palkkataso koetaan matalaksi.
- Yrittäjät kaipaavat monenlaista tukea yritystoimintansa kehittämiseen ja Lapin yrittäjämönteisyyden parantamiseen. Yrittäjät toivovat konkreettista apua ja neuvontaa, verkostoitumismahdollisuuksia, rahoitusmahdollisuuksien parantamista, byrokratian vähentämistä ja yrittäjämönteisempää asenneilmapiiriä.
- Seuraavilla kalvoilla on esitelty tarkemmin yrittäjien esiin nostamia näkemyksiä ja havaintoja yrittäjyydestä Lapin alueella.

YRITTÄJIEN TOIMINTAEDELLYTYSTEN KEHITTÄMINEN

- **Konkreettinen tuki ja neuvonta:** Yrittäjät kaipaavat käytännönläheistä apua erityisesti myynnissä, markkinoinnissa ja digitaalisissa ratkaisuissa sekä kansainvälistymisessä. He arvostavat konkreettista tukea liiketoiminnan kehittämiseen, kuten asiakaskunnan laajentamiseen ja digitaalisten työkalujen käyttöönottoon, pelkän teoreettisen neuvonnan sijaan.
- **Sääntelyn ja byrokratian keventäminen:** Lupaprosessit koetaan hitaiksi ja byrokratian koetaan monimutkaistavan yritystoimintaa. Yrittäjät toivovat sujuvampia lupakäytäntöjä, selkeämpää sääntelyä (mm. paikallisen sopimisen vahvistamista) ja joustavampia viranomaispalveluita, jotta aikaa jäisi enemmän liiketoiminnan pyörittämiseen ja kehittämiseen.
- **Tiedonkulun parantaminen:** Tukimuotojen ja palveluiden tiedonsaanti on vaikeaa, ja ELY-keskuksen verkkosivut koetaan sekaviksi. Yrittäjät toivovat selkeämpää, helpommin saatavilla olevaa tietoa, jotta tukien hyödyntäminen helpottuisi. Hyväksi tiedotuskanavaksi mainitaan Lapin yrittäjien kokoamat ajankohtaiskoonnit.

”

Voisiko yrittäjille tarjota helpotusta joissain palveluissa, kaavoituksessa tai muissa konkretiaan liittyvissä asioissa?

Luotaisiin eritasoisia yhteistyökuvioita sekä paikallisten että yrittäjien välille, samoin kuin yrittäjien ja julkisten organisaatioiden välille.

Ylipäätään esitettäisiin positiivisella otteella tietoisuutta mitä yrittäminen on todellisuudessa. Sen avulla luodaan ja kehitetään uutta sekä luodaan työpaikkoja ja verorahoja.

RAHOITUS, INVESTOINNIT JA TOIMITILAT

Monella yrityksellä olisi varmasti tarve yrityspalvelusetelityyppiselle rahoitusinstrumentille, jolloin voisi ilman omarahoitusosuutta tehdä kehittämistä tai innovaatiotyötä. Meillä pienillä yrityksillä voi olla vaikea toteuttaa ELY-hankkeita, joissa isot omavastuuosuudet.

Selkeitä yksinkertaisia kannustavia tukimuotoja uusiin investointiprojekteihin. Siksi, et ne uudet kehitysprojektit on niitä, jotka vahvistaa kilpailukykyä ja vie eteenpäin.

- **Rahoituksen saatavuus:** Pienyritykset kokevat rahoituksen saannin vaikeaksi tiukkojen vakuusvaatimusten ja byrokratian vuoksi. Tuen hakeminen vaatii suhteellisesti liikaa aikaa ja energiaa. Yrittäjät toivovat helpompaa ja joustavampaa rahoitusta, erityisesti pienille ja kasvaville yrityksille.
- **Investointituet ja verotus:** Yrittäjät kaipaavat lisää investointitukia ja kevyempää verotusta. Erityisesti yrityspalvelusetelin kaltaiset rahoitusratkaisut, joissa omarahoitusosuus on pieni, helpottaisivat uusien ja pienempien yritysten rahoitusta.
- **Toimitilojen saatavuus:** Etenkin pienet ja uudet yritykset tarvitsevat edullisempia toimitiloja, sillä korkeat vuokrat vaikeuttavat liiketoiminnan käynnistämistä ja laajentamista. Yrittäjät toivovat julkisilta toimijoilta ratkaisuja, kuten kohtuuhintaisia vuokratiloja ja yhteiskäyttötiloja.

TYÖVOIMAN SAATAVUUS JA OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

- **Osaava työvoima:** Osaavan työvoiman saaminen on yksi suurimmista haasteista, erityisesti sesonkiaikoina. Alueelle rekrytointi on vaikeaa, ja yrittäjät toivovat enemmän tukea työntekijöiden houkuttelemiseksi.
- **Asuminen:** Työntekijöiden ja heidän perheidensä asuntopula vaikeuttaa rekrytointia merkittävästi. Ilman riittävää asuntokantaa työntekijöitä ei voida palkata. Yrittäjät toivovat kuntien tukevan asuntojen rakentamista ja vuokraamista.
- **Koulutus ja osaamisen kehittäminen:** Yrittäjät korostavat täsmäkoulutusten ja ammattitutkintojen tärkeyttä, erityisesti yrittäjien ja työntekijöiden osaamisen kehittämisessä. Työntekijöiden osaamisen kehittäminen koetaan tärkeäksi yritysten kilpailukyvyn ja liiketoiminnan kasvun kannalta.

”

Meillä on ongelmana työvoiman saatavuus ja missä työvoima asuu, jos muualta Suomesta tai maailmalta saadaan työvoimaa.

Mahdollistettaisiin se mukava arki täällä Lapissa niille työntekijöille. Siinä olisi paljon kehitettävää maakunnallisella tasolla.

Selvästi huomaa, että työntekijöitä on vaikea saada meidän eri toimintoihin tässä maakunnassa ja heitä esim. majoitetaan sinne sun tänne, on ihan käytännön ongelma, missä yritysten työntekijät asuu.

”

Lapissa saattaa olla pienet piirit. On myös olemassa hiljaisia sääntöjä tai epävirallisia yhteisöjä, joita ulkopuolelta tulijan on vaikea tietää.

[Se, että] tuotantoketjut katsottaisiin lähipiiristä. Tätä osaltaan jo tehdään. Mitä Lapin sisältä voisi hakea ensimmäisenä. Meillä on monen näköistä osaamista ja tekijää eri aloilta. [Katsottaisiin] miten tukea toinen toistaan, ennen kuin ostetaan muualta. Ruohonjuuritaso[n ratkaisu] tässä on [viranomaisilla/neuvovilla tahoilla]; jollakulla pitäisi olla tietämys ketä meillä täällä on, osaamista siihen.

YRITTÄJIEN VÄLINEN YHTEISTYÖ JA VERKOSTOITUMINEN

- **Verkostoitumismahdollisuudet:** Yrittäjät kaipaavat matalan kynnyksen tapahtumia, joissa voi luoda kontakteja ja jakaa kokemuksia eri alojen toimijoiden kanssa ilman suurta ennakkosuunnittelua.
- **Yhteistyö ja paikalliset tuotantoketjut:** Julkisen sektorin, oppilaitosten ja muiden sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö voisi edistää yritystoimintaa. Yrittäjät toivovat yhteistyötä erityisesti tuotekehityksessä ja markkinoinnissa, mutta myös hallinnon ja liiketoiminnan yhdistämisessä, jotta paikalliset yritykset saisivat enemmän näkyvyyttä ja tukea. Tuotantoketjuja tulisi rakentaa alueelliset toimijat huomioiden.
- **Julkisen sektorin rooli yrittäjien yhteistyön mahdollistajana:** Kuntien (tai ELY-keskuksen) tulisi aktiivisemmin tukea paikallisia yrityksiä, esimerkiksi huomioimalla paikalliset ja eri kokoiset tuottajat hankinnoissaan (esim. tarjouspyynnöistä ilmoittaminen) ja helpottamalla julkisia hankintoja. Kunnan yrittäjäystävällinen toiminta (matalan kynnyksen palvelut) koetaan tärkeäksi yritysten kehittämisen kannalta.

ALUEELLISET VAHVUUDET JA ERITYISPIIRTEET

- **Alueellisten erityispiirteiden hyödyntäminen ja huomioiminen:**

Yrittäjät näkevät Lapin puhtaan luonnon, hiljaisuuden ja turvallisuuden vahvuuksina, jotka voivat toimia matkailun ja laajemminkin yrittäjyyden valtteina. Samalla Lapin erityispiirteet, kuten pitkät välimatkat, arktiset olosuhteet ja harva asutus, tulisi huomioida paremmin tukitoimissa ja päätöksenteossa. Yrittäjät uskovat, että alueelliset erityispiirteet voivat olla kilpailuetu, mutta ne edellyttävät myös tarkempaa suunnittelua ja tukea, jotta liiketoiminnot voivat kasvaa ja kehittyä alueen olosuhteet huomioiden.

- **Kestävä matkailu:** Yrittäjät toivovat matkailun kehittämistä kestäväällä tavalla. Massaturismia ei haluta, vaan ennen kaikkea ohjattua ja paikallisia työllistävää toimintaa, joka hyödyntää luonnon kauneutta ilman sen liiallista kuormittamista. Luonnon puhtaus ja vesistöjen tilan säilyminen ovat keskeisiä asioita matkailun ja yleisesti Lapissa toteutettavan liiketoiminnan tulevaisuuden kannalta.

”

[Lapissa] on paljon sellaista, mitä ei ole missään muualla, mutta mitään [kehittämistä] ei voida luoda ja istuttaa tänne, ennen kuin otetaan jotain askelia eteenpäin; kulkuyhteyksien (lentokentät, tiet) kehittäminen on se, mikä organisesti kehittää tätä kaikkea.

YRITTÄJÄMYÖNTEINEN ILMAPIIRI JA ASENTEIDEN KEHITTYMINEN

”

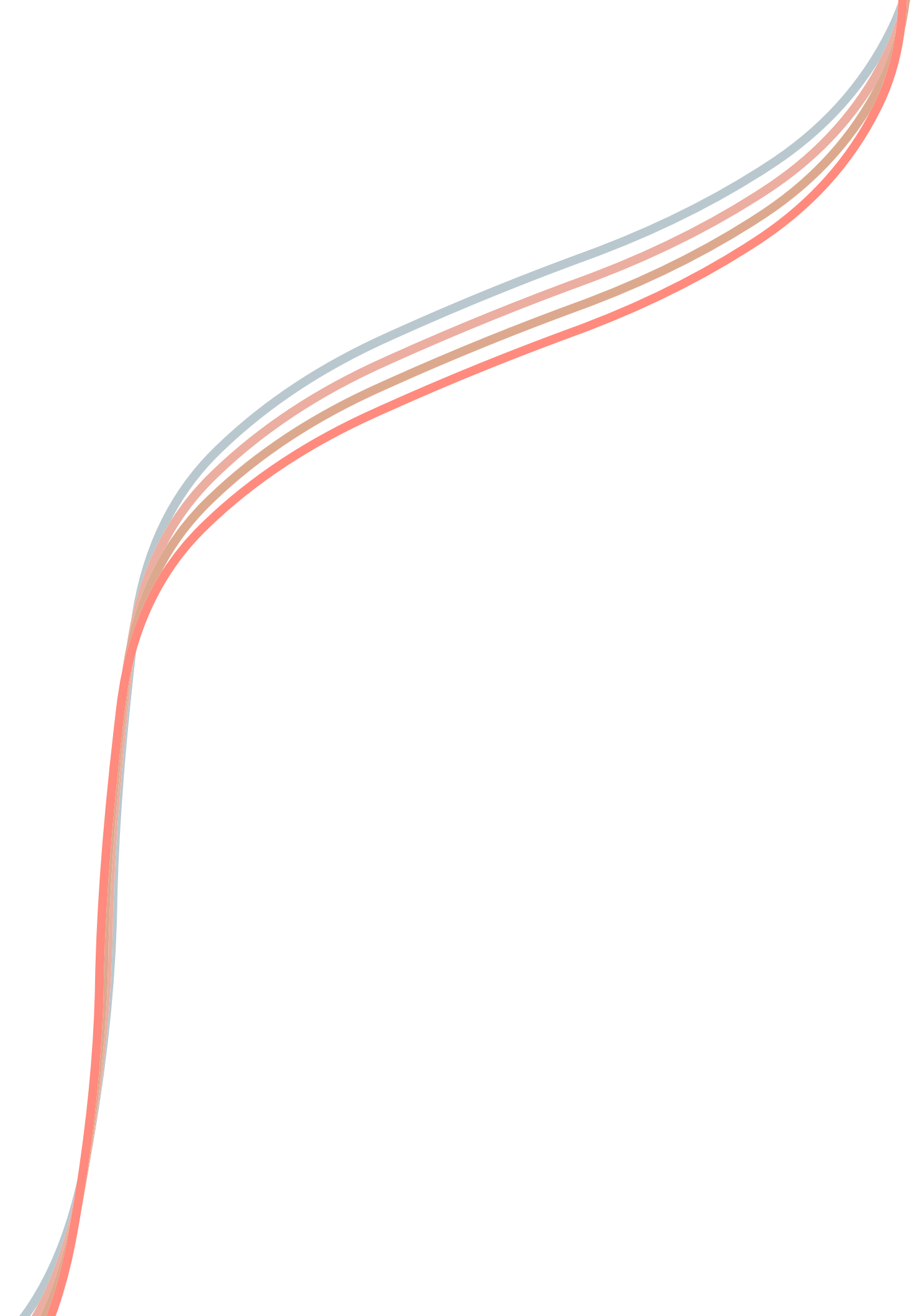
*Aito yritysvaikutusten arviointi mukaan
kaikkeen päätöksentekoon.*

*Olennaista olisi, että kunta osoittaa
välittävänsä, on aktiivisesti yhteydessä,
yrittäjäasiamies tuntee ja tietää eri tahot
ja tietää miten voisi punoutua verkostoon.*

- **Viranomaisten asenteiden kehittyminen:** Yrittäjät kaipaavat myönteisempää suhtautumista yrittäjyyteen. Toiveena esitetään, että yrittäjät saisivat ansaitsemaansa arvostusta Lapin alueella sekä laajemmin yhteiskunnassa ja julkisessa keskustelussa. Kehittämisen tulisi perustua yrittäjien kuuntelemiseen.
- **Päätöksenteon rohkeus ja arviointi:** Yrittäjät toivovat rohkeampia ja yrittäjyyttä entisestään edistäviä päätöksiä viranomaisilta. Viranomaiset voisivat tukea yrittäjyyttä tarjoamalla joustavia ja yrittäjäystävällisiä palveluja vielä nykyistä enemmän. Yritysvaikutuksia tulisi tarkastella laajemmin.
- **Toiminnan tasapuolisuus (yritysten koko, toimialat):** Yrittäjät kokevat, että erityisesti julkinen keskustelu keskittyy liikaa suuryrityksiin ja toimialoista erityisesti matkailualaan. Myös pienempien ja vähemmän näkyvien alojen tulisi saada enemmän huomiota päätöksenteossa ja politiikassa.

YRITTÄJIEN YSTÄVIEN NÄKEMYKSET

Kysely- ja haastatteluaineiston yhteenveto

YRITTÄJIEN YSTÄVIEN NÄKEMYKSIÄ LAPIN VAHVUUKSISTA

Luonto, matkailu ja Lappi-brändi:

- Ainutlaatuinen ja puhdas ympäristö luo mahdollisuuksia matkailulle ja paikallisille tuotteille.
- Lappi tunnetaan maailmalla, mikä helpottaa markkinointia ja lisää vetovoimaa.

Vahva verkosto ja yhteistyö:

- Tiivis yrittäjäyhteisö, julkiset yrityspalvelut ja oppilaitokset tukevat kasvua.
- Yrittäjät tuntevat toisensa, mikä helpottaa yhteistyötä ja liiketoiminnan kehittämistä.

”

Lapissa on vahva perinne paikallisten tuotteiden, kuten käsitöiden ja elintarvikkeiden, valmistuksessa. Tämä tarjoaa mahdollisuuksia yrittäjille, jotka haluavat hyödyntää paikallisia raaka-aineita ja perinteitä.

[Lapissa] pienissä yhteisöissä yrittäjät voivat saada tukea ja verkostoitua helposti. Yhteistyö muiden paikallisten yrittäjien kanssa voi auttaa liiketoiminnan kehittämisessä. – Alueelliset erot [ovat] laajoja, toisilla alueilla toimijoiden välinen yhteistyö on vahvaa ja toisilla alueilla hyvinkin hiljaista.

YRITTÄJIEN YSTÄVIEN NÄKEMYKSIÄ LAPIN VAHVUUKSISTA

”

Lapissa ovat vahva teollinen osaaminen, luonnonvarat (mineraalit ja metsät) sekä kehittynyt matkailuala. Alue on vetovoimainen ja uusia yrityksiä syntyy erityisesti matkailualalle, kaivos- ja prosessiteollisuuden alihankintaan sekä kiertotalouteen.

Yrittämisen mentaliteetti, erityisesti pohjoisemmassa Lapissa totuttu saamaan tulot monesta eri lähteestä mikä kannustaa aloittamaan pienimuotoisen yritystoiminnan.

Monipuolinen elinkeinorakenne ja kasvavat toimialat:

- Matkailu, kaivosteollisuus, vihreä siirtymä ja paikalliset tuotteet tarjoavat vakautta ja uusia mahdollisuuksia.
- Monialayrittäjyys on yleistä, ja ihmiset hakevat toimeentuloa eri lähteistä.

Yrittäjähenkisyys ja kehittämismyönteisyys:

- "Tehemä pois" -asenne, korkea työmoraali ja halu kehittää yritystoimintaa.
- Vähäinen kilpailu ja skaalautumismahdollisuudet tietyillä aloilla.

YRITTÄJIEN YSTÄVIEN NÄKEMYKSET YRITTÄJYYDEN KEHITTÄMISESTÄ

Rahoitus ja tukipalvelut:

- Lisätään rahoitusvaihtoehtoja ja joustavoitetaan tukien hakuprosesseja.
- Kehitetään kasvuyrityksille suunnattuja tukiverkostoja.
- Vahvistetaan yritysneuvontaa ja mentorointia.

Säätely ja päätöksenteko:

- Kevennetään yritysten hallinnollista taakkaa ja lupaprosesseja.
- Edistetään ennakoitavaa ja yrittäjäystävällistä päätöksentekoa.
- Varmistetaan, että julkisilla hankinnoilla tuetaan (myös) paikallisia yrityksiä.

Verkostoituminen ja osaaminen:

- Lisätään yritysten, kuntien ja oppilaitosten välistä yhteistyötä.
- Kehitetään yrittäjyyskasvatusta ja työelämälähtöistä koulutusta.
- Helpotetaan työvoiman saatavuutta ja houkutellaan osaajia Lappiin.

Infra ja elinvoima:

- Hyvät tietoliikenneyhteydet ja lentoyhteydet turvattava.
- Asuntopulan ehkäisy & lapsiperheiden palvelut kuntoon.
- Lappi-brändin laajentaminen teollisuuteen ja alihankintaan.

2. TYÖPAJAT

Alueellisten työpajojen yhteenveto

TYÖPAJOJEN KOKONAISKUVA

- **Osallistavat työpajatilaisuudet järjestettiin alueittain maalis–huhtikuun 2025 aikana:**

- Yrittäjille järjestettiin omat aamukahvitilaisuudet.
- Tämän perään pidettiin yrittäjien ystävien tilaisuudet, joihin myös yrittäjät olivat tervetulleita jäämään.
- Tilaisuuksiin osallistui ihmisiä eri paikkakunnilta.

- **Työpajakokonaisuuksia järjestettiin yhteensä neljä:**

- 18.3. Sodankylässä: yrittäjien tilaisuus 17 ja yrittäjien ystävien tilaisuus 15 osallistujaa
- 19.3. Rovaniemellä: yrittäjien tilaisuus 21 ja yrittäjien ystävien tilaisuus 34 osallistujaa
- 31.3. Kemissä: yrittäjien tilaisuus 11 ja yrittäjien ystävien tilaisuus 20 osallistujaa
- 1.4. Kittilässä: yrittäjien tilaisuus 14 ja yrittäjien ystävien tilaisuus 16 osallistujaa

SODANKYLÄN ALUEELLINEN TILAISUUS (1/2)

Yrittäjämyönteisyys:

- Tärkeäksi teemaksi nousi yrittäjämyönteisyyden lisääminen ja yrittäjyyden arvostuksen parantaminen. Toivottiin houkuttelevaa ja ennakoitavaa toimintaympäristöä, jossa asiat sujuvat. Myös kuntien rooli yrittäjyyden edistäjänä ja yrittäjiä kuunteleva päätöksenteko nähtiin oleellisena.
- Yrittäjien ystävät korostivat myös poliittisen päätöksenteon toimivuutta.

Tiedonsaanti, neuvonta ja palvelut:

- Yrittäjät kokivat tiedon saannin hajanaiseksi. Toivottiin ketterää ja helposti saavutettavaa neuvontaa. Ehdotettiin Lappi-tasoista Uusyrityskeskusta. Myös olemassa olevien palveluiden tunnettuuden parantaminen ja matalan kynnyksen. Palveluiden tarve eri elinkaaren vaiheisiin nousivat esiin.
- Yrittäjien ystävät toivoivat yhden luukun palveluita ja selkeää työnjakoa yritysten kanssa toimivilta tahoilta (ml. erikoistuminen, vrt. kaivosteollisuus).

Kasvu ja yritysten kehittäminen:

- Monet yrittäjät ilmaisivat halunsa kasvaa ja kehittää toimintaansa, mutta kokivat rahoituksen ja resurssien puutteen esteenä. Myös osaavan työvoiman ja toimitilojen saatavuus ja yrittäjien keskinäisen verkostoitumisen merkitys korostuivat.
- Yrittäjien ystävät näkivät toivoivat panostusta monialayrittäjyyteen. Lisäksi omistajanvaihdosten sujuvoittaminen ja yrittäjyyden koko elinkaaren huomioiminen yrityspalveluissa nähtiin tärkeänä yritysten kehittymiseksi (vrt. suurempien yritysten huomioiminen tai vain alkavien yritysten huomiointi).
- Keskustelua käytiin myös toimintaympäristön kehityksen ennakkoinnin vaikeudesta, kun mennään 2030-luvulle saakka.

SODANKYLÄN ALUEELLINEN TILAISUUS (2/2)

Rahoituksen saatavuus:

- Yrittäjät kokivat rahoituksen saamisen ja siihen liittyvän tuen haastavaksi (vakiintuneen yrityksen seuraavien kasvuaskeleiden ottaminen). Rahoituksen hakeminen nähtiin työläänä, byrokratia monimutkaisena ja tukien ei nähty kohdistuvan aina tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Yrittäjien ystävät toivoivat rahoittajien (ml. pankit) ymmärryksen kasvattamista yrittäjien ympäristöstä.

Byrokratia ja sääntely:

- Monissa puheenvuoroissa kritisoitiin raskasta byrokratiaa, epäselviä lupaprosesseja ja tulkintavaikeuksia viranomaisten kanssa.
- Yrittäjien ystävät toivoivat niin ikään sujuvia lupaprosesseja ja sääntelyn vähentämistä. Myös kilpailutuksiin osallistumisen koettiin olevan pienille yrityksille haastavaa.

ROVANIEMEN ALUEELLINEN TILAISUUS (1/2)

Tarve nykyistä yrittäjämönteisemmälle toimintaympäristölle ja kulttuurille:

- Korostettiin tarvetta lisätä yrittäjämönteisyyttä ja luoda houkutteleva toimintaympäristö, myös yrittäjille, jotka tulevat muualta. Lapin kuntien välillä nähtiin tässä eroja, minkä nähtiin liittyvän toisaalta siihen, miten elinvoimatehtävä ymmärretään ja toisaalta käytettävissä oleviin resursseihin.
- Toivottiin myös yleisesti keskittymistä enemmän mahdollisuuksiin ongelmien sijaan.

Palveluiden hajanaisuus:

- Yrittäjille tarjottavat palvelut näyttäytyivät pistemäisinä. Tiedon etsiminen eri paikoista koettiin työläänä.
- Keskusteltiin myös "Business Lapland" -tyylisestä ratkaisusta tapana lisätä palveluiden saavutettavuutta ja osuvuutta. Toivottiin myös proaktiivisuutta ("etsivä yritystyö"). Myös yrittäjien omaa vastuuta ja oman osaamisen kehittämisen tärkeyttä korostettiin.

Haasteet yhteydenpidossa viranomaisiin ja raskas byrokratia:

- Yrittäjät kokivat vaikeuksia saada yhteyttä viranomaisiin ja saada vastauksia kysymyksiinsä.
- Toivottiin selkeitä neuvonta- ja muita yrityspalveluja ja helpompaa yhteydenpitoa viranomaisiin.

Verkostoitumisen ja yhteistyön merkitys:

- Nähtiin tärkeänä sekä yrittäjien keskinäinen verkostoituminen että yhteistyö eri toimijoiden kanssa (ml. julkiset yrityspalvelut). Ehdotettiin yhteisöllisyyden ja verkostoitumisen lisäämistä fyysisissä ja/tai digitaalisissa alustoissa (ei vain yrittäjien kesken).
- Keskusteltiin myös startup-ekosysteemin kehittämisestä.

ROVANIEMEN ALUEELLINEN TILAISUUS (2/2)

Kansainvälistyminen ja kestävä kasvu:

- Tunnistettiin kansainvälistymisen mahdollisuudet lappilaisille yrityksille. Lapin rooli rajamaakuntana Norjan ja Ruotsin kanssa korostui (Pohjois-Kalotin hyvät investointinäkymät).
- Keskusteltiin myös toimialakohtaisista kysymyksistä (erityisesti matkailu). Kansainvälistymisen ohella korostettiin kestäväää kasvua. Lisäksi keskusteltiin teknologioiden hyödyntämisestä yrityksissä ja yrityspalveluissa.

KEMIN ALUEELLINEN TILAISUUS (1/2)

Yrityspalveluiden ja neuvonnan kehittäminen:

- Tarve käytännönläheisille, helposti saataville ja asiantunteville yrityspalveluille ja neuvonnalle. Tärkeinä asioina pidettiin neuvojen osaamista ja sen kehittämistä. Lisäksi korostettiin tarvetta selkeille yhteydenottokanaville.
- Myös rahoitushakuihin liittyvän ”erikoistuneen neuvontapalvelun” tarve tuotiin esille kuten myös työllisyysalueiden ja muiden julkisten palveluiden välinen yhteistyö.

Yritysten välinen yhteistyö ja verkostoituminen:

- Yhteistyön ja verkostoitumisen merkitys pienten yritysten kehittymiselle nousi niin ikään esiin. Tarvetta epävirallisemmille verkostoille ja foorumeille alueen toimijoiden välille korostettiin.
- Myös kansainvälisen yhteistyön lisäämistä pidettiin tärkeänä. Lisäksi mainittiin tarve yhteisille sähköisille alustoille verkostoyhteistyön kehittämiseksi.

Alueellinen yhteistyö Lapin sisällä:

- Alueellisen yhteistyön puutteet Lapissa, kuten vastakkainasettelu seutujen välillä tai seutujen sisällä kuntien välillä, tunnistettiin ongelmaksi. Tarve nähdä erityisesti Meri-Lappi yhtenä alueena korostui.
- Lisäksi todettiin, että Lapin laajuista tekemistä suunniteltaessa tulisi varmistaa koko Lapin aito huomioiminen, koska Meri-Lapin teollisen klusterin huomiointi jää riittämättömälle tasolle merkitykseensä nähden.

KEMIN ALUEELLINEN TILAISUUS (2/2)

Kasvun esteinä esimerkiksi työvoiman saatavuus ja saavutettavuuden ongelmat:

- Työvoiman saatavuus ja houkuttelevuus Meri-Lappiin koettiin haasteelliseksi. Lisäksi keskusteluissa nousi esille tarve liikenneinfrastruktuurin kehittämiseksi, erityisesti Kemin lentokentän hyödyntämiselle matkailun tukena.
- Lisäksi yrittäjämysteisyyden kasvattaminen peruskouluista alkaen nähtiin tärkeänä. Mainittiin myös tarve vahvistaa startup- ja innovaatiopalveluita korkeakouluissa potentiaalisten yrittäjien tunnistamiseksi, vaikka alueen korkeakoulut eivät painotukaan niille aloille, jotka olisivat yrittäjyyden kannalta otollisimpia.

KITILÄN ALUEELLINEN TILAISUUS (1/2)

Yrittäjämyönteisemmän toimintaympäristön luominen ja kuntien rooli:

- Keskusteluissa korostettiin tarvetta yrittäjien ja viranomaisten lähentymiselle ja kuntapäätäjien säännöllisille kohtaamisille yrittäjien kanssa.
- Toivottiin julkisten toimijoiden ja päättäjien panostusta byrokratian, sääntelyn ja julkisen päätöksenteon keventämiseen.

Yrityspalveluiden kehittäminen ja neuvonta:

- Korostettiin tarvetta parantaa yrityspalveluiden saavutettavuutta ja selkeyttä. Erityisesti alkuvaiheen yritysneuvonnan tehostamista, selkeäsanaisuutta ja rohkeutta antavaa ohjausta pidettiin tärkeänä.
- Lisäksi nousi esille tarve yrittäjien eritasoisille koulutuksille ja räätälöidyille koulutuksille. Myös mentoroinnin ja yrityksen "vierellä kulkijan" rooli nähtiin arvokkaana (luottamuksen kehittyminen vie aikaa).

Yhteistyön ja verkostoitumisen vahvistaminen:

- Korostettiin yrittäjien välisen luottamuksen ja yhteistyön merkitystä. Tarvetta oli säännöllisille kohtaamisille sekä epämuodollisille verkostoitumistilaisuuksille.
- Yrittäjien/yritysten ja muiden toimijoiden verkostoitumisen haasteena koettiin vähäinen osallistuminen ja tarve löytää parhaat tavat verkostoitumiselle.

KITILÄN ALUEELLINEN TILAISUUS (2/2)

Työvoiman saatavuuden ja yrittäjien/työnantajien osaamisen kehittäminen:

- Työvoiman saatavuus tunnistettiin merkittäväksi haasteeksi alueella. Keskusteltiin uusista ratkaisuista työvoiman saamiseksi, kuten ympärivuotisesta yhteistyöllistämisestä.
- Myös työnantajataitojen kehittäminen nousi esiin (esim. monimuotoisen työyhteisön johtaminen ja kielitaito).

Asuntotilanteen ratkaiseminen:

- Asuntopula nousi toistuvasti esille merkittävänä kasvun esteenä alueella, erityisesti sesonkityöntekijöiden majoittaminen koettiin haasteelliseksi.
- Ehdotettiin siirrettäviä mikrorakennuksia yhtenä ratkaisuna ja korostettiin kuntien roolia kaavoituksessa ja asuntotilanteen ratkaisemisessa.

LIITTEET

Kysely- ja haastattelupatteristot

KYSELYTUTKIMUKSEN KYSYMYKSET – YRITTÄJÄT

1. Taustatiedot (Yrittäjä, Yrittäjille tukea ja palveluja tarjoava toimija Muu toimija, mikä?)
2. Minkä kunnan/kuntien alueella yrityksesi toimii?
3. Millä toimialalla yrityksesi toimii?
4. Mitä tukea kaipaavat yrityksesi kehityksen tueksi?
5. Miten yrittäjiä ja yrityksiä tukevia palveluja tulisi mielestäsi parantaa omalla paikkakunnallasi tai laajemmin Lapissa?
6. Kuinka yrittäjämysteisiä Lapissa mielestäsi ollaan?
7. Miten Lapista tehtäisiin entistä yrittäjämysteisempi maakunta?
8. Millaista yrittäjyyden ja yrittämisen tulisi olla omalla paikkakunnallasi ja laajemmin Lapissa vuonna 2030?
9. Suositteletko yrittäjyyttä Lapissa muille? Miksi, tai miksi et?
10. Kaipaako lisää yrittäjien välistä yhteistyötä? Jos kyllä, millaista yhteistyötä kaipaavat? Jos et, niin miksi et?
11. Jos vastaajana toimi ryhmän keskustelun pohjalta kirjuri, niin mikä kokous, tilaisuus tai muu tapahtuma oli kyseessä ja keitä oli koolla?

KYSELYTUTKIMUKSEN KYSYMYKSET – YRITTÄJIEN YSTÄVÄT

1. Taustatiedot (Yrittäjä, Yrittäjille tukea ja palveluja tarjoava toimija Muu toimija, mikä?)
2. Mitkä mielestäsi ovat yrittäjyyteen ja yrittämiseen liittyvät vahvuudet omalla alueellasi tai laajemmin Lapissa?
3. Kuinka yrittäjämysteisiä Lapissa mielestäsi ollaan?
4. Miten Lapista tehtäisiin entistä yrittäjämysteisempi maakunta?
5. Miten yrittäjiä ja yrityksiä tukevia palveluja tulisi mielestäsi parantaa omalla paikkakunnallasi tai laajemmin Lapissa?
Vastaa alla niihin kohtiin, joihin haluat. (Aloittavien yrittäjien / yritysten tukeminen, Kasvuhakuisten yrittäjien / yritysten kehittäminen, Omistajanvaihdosten edistäminen, Muut huomiot)
6. Miten yrittäjiä ja yrityksiä tukevien toimijoiden välistä yhteistyötä voisi kehittää ja parantaa Lapissa
7. Millaista yrittäjyyden ja yrittämisen tulisi olla omalla paikkakunnallasi ja laajemmin Lapissa vuonna 2030?

HAASTATTELUTUTKIMUKSEN RUNKO

A. Taustatiedot

1. Haastateltavan taustatiedot
 - a) Nimi ja yrityksen nimi:
 - b) Yrityksen toimiala:
 - c) Yrityksen toiminnan maantieteellinen laajuus:
 - d) Liiketoiminnan suuruusluokka (liikevaihto ja henkilöstö vuonna 2023, arvio):
 - e) Oma tausta ja historia yrittäjänä:

B. Oman yrityksen tilanne ja näkymät

2. Millaiset ovat oman yrityksesi näkymät lyhyellä (0-2 vuotta) ja keskipitkällä aikavälillä (3-5 vuotta)? Mitkä asiat ovat oman yrityksesi menestymisen kannalta jatkossa keskeisiä?
3. Millaista tukea, palveluja tai yhteistyötä kaipaavat jatkossa oman yrityksesi kehityksen tueksi?

C. Yritysten menestyksen ja kasvun mahdollisuudet Lapissa

4. Kansallisella yrittäjyysstrategialla (2022) halutaan lisätä yritysten luottamusta siihen, että Suomessa kannattaa perustaa yrityksiä ja työllistää, kehittää, investoida ja kasvaa.
 - a. Mitä mielestäsi Lapissa pitäisi tehdä näiden asioiden edistämiseksi?

5. Miten mielestäsi saataisiin lisää kasvua mikro- ja pk-yrityksissä Lapissa / omalla paikkakunnallesi?
 - a. Mihin vahvuuksiin tulisi panostaa?
 - b. Mitä kipukohtia tai esteitä tulisi poistaa?
 - c. Miten positiivista kehitystä voitaisiin nopeuttaa?
6. Miten mielestäsi saataisiin uusia yrittäjiä ja yrityksiä Lappiin / omalle paikkakunnallesi?
 - a. Mihin vahvuuksiin tulisi panostaa?
 - b. Mitä kipukohtia tai esteitä tulisi poistaa?
 - c. Miten positiivista kehitystä voitaisiin nopeuttaa?
7. Miten yrittäjiä ja yrityksiä tukevia palveluja ja niiden saavutettavuutta tulisi mielestäsi parantaa omalla paikkakunnallasi tai laajemmin Lapissa?
8. Miten Lapista tehtäisiin entistä yrittäjämyönteisempi maakunta?
9. Millaista yrittäjyyden ja yrittämisen tulisi olla omalla paikkakunnallasi ja laajemmin Lapissa vuonna 2030 (visio)?

D. Lopuksi

10. Millaisia muita asioita haluat nostaa esiin yrittäjyysstrategiaan liittyen?

LAPIN YRITTÄJYYS- STRATEGIA

2025-2030+

Euroopan unionin
osarahoittama

LISÄTIETOJA

Marjaana Westerman

Projektipäällikkö, Strategista kasvua muutoksessa -hanke

Lapin ELY-keskus

[marjaana.westerman\[at\]ely-keskus.fi](mailto:marjaana.westerman@ely-keskus.fi)

www.ely-keskus.fi/lappi-yrittajyysstrategia